

## 862.

**Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych**

z dnia 3 listopada 1927 r.

**w sprawie umundurowania i uzbrojenia policji państwowej.**

Na podstawie art. 40 ustawy z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. № 61, poz. 363) o policji państwowej zmienia się w następujący sposób przepisy dotyczące umundurowania i uzbrojenia policji państwowej, wprowadzone rozporządzeniem z dn. 2 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 26, poz. 159).

**§ 1. Art. 1 otrzymuje brzmienie:**

Zasadniczy materiał umundurowania — sukno granatowe. Oznaki i dystynkcje umundurowania — sukna niebieskiego (odcień chabrowy), naszyć białych (srebrnych), metalowych lub haftowanych oraz galonów srebrnych. Guziki z białego metalu (srebrne).

Funkcjonariusze policji państwowej, przydzieleni na stałe do szkół policyjnych oraz referatu wyszkolenia w Komendzie Głównej Policji Państwowej otrzymują jako oznakę czerwoną wypustkę po brzegu kołnierza kurtki i płaszcza zamiast niebieskiej, używanej przez pozostałych funkcjonariuszów policji państwowej.

**§ 2. W art. 2 pkt. a) dwa ostatnie zdania otrzymują brzmienie:**

Naramienniki z tego samego co i kurtka sukna, szerokości 6 cm. u podstawy (przy rękawie) i 4 cm. u góry, gdzie kończą się trójkątnym ścięciem; długość naramiennika od szwu rękawa do kołnierza, przyczem obok szwu rękawa jest on przyszyty, a przy kołnierzu zapięty na mały guzik; naramienniki bez wypustek, na nich u dołu białe jedwabne arabskie liczby okręgu wysokości 2,5 cm., a u funkcjonariuszów Komendy Głównej Policji Państwowej także i te same wysokości litery K. G. Kołnierz stojąco-wykładany, szczelnie zapięty na haftki z niebieską wypustką po brzegu; na rogach kołnierza naszyte z obu stron niebieskie sukienne łapki (parole) te same co kołnierz szerokości, długości 10 cm. po dolnym i 7 cm. po górnym brzegu, wycięte od tyłu w ząb; na łapkach po przekątnej, skierowanej w róg kołnierza, naszyte palmety z sukna granatowego z białą obwódka, rękawy bez wylogów i guzika, przestębnowane na wysokości 12 cm. od dolnego brzegu rękawa (fałszywe wylogi).

Na kołnierzu kurtki funkcjonariuszów konnej policji naszyte z obu stron proporczyki z niebieskiego sukna długości 7 cm., szerokości 3 cm.; proporczyk naszyty w odległości 15 — 30 mm. od zapięcia i 5 — 15 mm. od górnego brzegu kołnierza. Na proporczykach naszyte po przekątnej palmetry z sukna granatowego z białą obwódką.

(Osobisty numer policjanta na łapkach względnie proporczykach kołnierza znosi się).

**§ 3. Art. 2 pkt. b) otrzymuje brzmienie:**

Spodnie breechesy do długich butów bez wypustki. Wszyscy niżsi funkcjonariusze mogą nosić poza służbą długie spodnie bez wypustek do trzewików lub sztybletów.

**§ 4. Art. 2 pkt. c) otrzymuje brzmienie:**

Płaszcz kroju kloszowego z podszewką na plecach, piersiach i w rękawach, jednorzędowy, zapinany na 6 dużych guzików, 5-ty guzik na linii stanu. Ztyłu płaszcza od kołnierza do samego dołu kontrafałd wewnętrzny, niezszywany po stronie zewnętrznej, szerokość założonego kontrafałdu w górze 14 cm., u dołu 16 cm.; kontrafałd jest umocniony pod kołnierzem rygielkiem; na środku kontrafałdu u dołu rozcięcie długości 50—60 cm., zapinane na 4 małe guziki dla policjantów służby pieszej i rozcięcie długości 65 — 75 cm. zapinane na 6 małych guzików dla policjantów służby konnej. Ztyłu przy bocznych szwach pleców przszyte 2 patki szerokości około 4 cm., długości około 8 cm., o trójkątnym zakończeniu zapinane od góry na duży guzik. Kołnier z tego samego co i płaszcz sukna z niebieską sukieną wypustką, wykładany, szerokości przodu 11 cm. ztyłu 9 cm., zapięty przodu na 1 haftkę, pod lewym rogiem kołnierza przypięta na 2-ch małych guzikach patka do spinania kołnierza podniesionego, pod prawym rogiem w odpowiednim miejscu mały guzik do zapięcia patki. Na rogach kołnierza naszyte z obu stron niebieskie sukienne łapki (parole) szerokości 6 cm., długości 10 cm. po dolnym i 7 cm. po górnym brzegu, wycięte od tyłu w ząb. Rękawy zszywane z dwoma szwami, z nieprzyszytymi wyłogami wysokości 16—18 cm. prosto ściętymi bez wypustki i guzików. Rozcięcia kieszeni skośne, szerokości 18—20 cm., przykryte równoległobocznymi klapami, dłuższymi o 3 cm. od rozcięcia kieszeni i przszytymi 5 cm. powyżej rozcięcia kieszeni; kieszenie są wewnętrzne. Naramienniki z tego samego co i płaszcz sukna, szerokości 6 cm. u podstawy (przy rękawie) i 4 cm. u góry gdzie kończą się trójkątnym ścięciem; długość naramiennika od szwu rękawa do kołnierza, przyczem obok szwu rękawa jest on przszyty, a przy kołnierzu zapięty na mały guzik; naramienniki bez wypustek, na nich u dołu białe jedwabne arabskie liczby okręgu, wysokości 2,5 cm., a u funkcjonariuszów Komendy Głównej Policji Państwowej także i teże wysokości litery K. G.

Na rogach kołnierza płaszcz funkcjonariuszów konnej policji naszyte z obu stron proporczyki z niebieskiego sukna długości 7 cm., szerokości 3 cm.; proporczyk naszyty w odległości 15—30 mm. od zapięcia i 5—15 mm. od górnego brzegu kołnierza.

(Osobisty numer policjanta na łapkach względnie proporczykach kołnierza znosi się).

**§ 5. Art. 2 pkt. f) otrzymuje brzmienie:**

Obuwie z czarnej skóry: buty z cholewami, trzewiki sznurowane lub sztyblety, mogą być używane również sztylpy.

**§ 6. W art. 2 punkt g) ulega skreśleniu zdanie:**

„u posterunkowych bez chwasta, u przodowników i st. przodowników z chwastem skórzanym czarnym”, natomiast dodaje się na końcu zdanie: „temblak u szabli posterunkowych i st. posterunkowych rzemienny żółty, szerokości 20 mm., długości 30 cm. (złożony podwójnie), z małym skórzanym chwastem o krótkich frendzlach długości 30—35 mm.; temblak u szabli przodowników i st. przodowników z taśmy jedwabnej białej, szerokości 20 mm. i długości 40 cm. (złożony podwójnie) o dwóch niebieskich prążkach szerokości 1 mm. w odległości 3 mm. od brzegów, obsada chwasta płaska jedwabna 25×25 mm. biała z orłem państwowym na czerwonej tarczy, chwast biały jedwabny pełny (frendzle dołem spięte), w przekroju poziomym eliptyczny 45×32 mm., długości 55 mm., spód z niebieskiego sukna.”

**§ 7. Art. 2 pkt. h) otrzymuje brzmienie:**

Guziki białe (srebrne) duże i małe; wymiary guzika dużego: średnica 22 mm., wypukłość łuku 5,5 mm., wysokość orzełka 16 — 17 mm., rozpięcie skrzydeł 9—10 mm.; wymiary guzika małego: średnica 16 mm., wypukłość łuku 4 mm., wysokość orzełka 13 mm., rozpięcie skrzydeł 8 mm. Duże guziki naszywa się na piersiach kurtki i płaszcza, na rękawach, dragonach, tylnych patkach i kieszeniach, małe guziki naszywa się tylko na naramiennikach i tylnym rozcięciu płaszcza oraz na podpince czapki.

**§ 8. W art. 2 pkt. i) skreśla się całkowicie.**

**§ 9. W art. 2 pkt. j) ulegają skreśleniu ostatnie wyrazy: „z chwastem skórzanym”.**

**§ 10. Art. 2 pkt. k) zamiast ustępu: „akselbantów niebieskich włóczkowych na lewym ramieniu z końcami metalowymi na ciemno szmelcowanemi” wchodzi ustęp: „akselbantów (sznurów naramiennych) niebieskich włóczkowych z jednej pletni i sznura zakończonego ołówkiem z ciemno szmelcowanego metalu, noszonych na lewym ramieniu”.**

**§ 11. Art. 2 otrzymuje dodatkowy pkt. l):**

Gwizdawka przepisana jest dla wszystkich niższych funkcjonariuszów, sznurek do niej ma kształt pletni, długości 17 cm., zakończonej z jednej strony pętlą i dwoma żołędziami na krótkich sznurczkach, z drugiej strony pętlą. Cały sznurek z niebieskiej włóczki dla posterunkowych i st. posterunkowych, z niebieskiego jedwabiu dla przodowników i st. przodowników. Pętla z żołędziami zakłada się na pierwszy guzik kurtki lub płaszcza, pętla z gwizdawką zasuwa się pomiędzy drugim a trzecim guzikiem. Sznurek z gwizdawką winien być noszony przez niższych funkcjonariuszów na kurtce lub na płaszczu.

**§ 12. Oznaki stopni służbowych niższych funkcjonariuszów mieszczą się na kołnierzu kurtki i płasz-**

cza i na lewym rękawie kurtki i płaszczu podług poniższego opisu:

1) posterunkowy — na przednim brzegu łapek kurtki i płaszczu względnie wzdłuż zapięcia kołnierza kurtki i płaszczu konnych policjantów naszyty galonik srebrny szerokości 1 cm., długości równej szerokości kołnierza; pozatem przepisowe umundurowanie bez żadnych dodatkowych oznak;

2) st. posterunkowy—na przednim brzegu łapek kurtki i płaszczu względnie wzdłuż zapięcia kołnierza kurtki i płaszczu konnych policjantów naszyte 2 galoniki srebrne—brzeżny szerokości 1 cm., wewnętrzny w odstępnie 3 mm. szerokości 5 mm., oba długości równej szerokości kołnierza; na lewym rękawie kurtki i płaszczu naszyty powyżej łokcia kąt rozwarłości 60° z sukna niebieskiego szerokości 1,5 cm. o bokach długości 12 cm., zwrócony wierzchołkiem w dół;

3) przodownik — na przednim i dolnym boku łapek względnie samego kołnierza u konnych policjantów tak przy kurtce, jak i przy płaszczu naszyty srebrny galonik szerokości 15 mm. (galonik ten, mający formę kąta ma pionowy bok równy szerokości kołnierza, poziomy bok równy długości dolnego brzegu łapki, a u konnych policjantów długości 10 cm.); na lewym rękawie kurtki i płaszczu naszyty powyżej łokcia kąt rozwarłości 60° z galonu srebrnego szerokości 1,5 cm. o bokach długości 12 cm., zwrócony wierzchołkiem w dół;

4) st. przodownik—na przednim i dolnym boku łapek względnie samego kołnierza u konnych policjantów tak przy kurtce, jak i przy płaszczu naszyte 2 srebrne galoniki—brzeżny szerokości 15 mm., wewnętrzny w odstępnie 3 mm., szerokości 8 mm. (galoniki te mają formę dwóch kątów, jeden wewnątrz drugiego, pionowy bok brzeżnego równy szerokości kołnierza, poziomy bok brzeżnego równy długości dolnego brzegu łapki, a u konnych policjantów długości 10 cm., wewnętrzny galonik symetryczny do brzeżnego i ścięty u konnych policjantów po jednej z nim linii poziomej i pionowej); na lewym rękawie kurtki i płaszczu naszyte powyżej łokcia 2 kąty rozwarłości 60° z galonu srebrnego, szerokości 1,5 cm., jeden wewnątrz drugiego w odstępnie 3 mm., oba ścięte po jednej linii poziomej i zwrócone wierzchołkiem w dół; boki zewnętrznego kąta mają długość 12 cm.

Ostatni ustęp art. 2 o oznace ukończenia szkoły policyjnej znosi się.

§ 13. Art. 3 pkt. a) ulega tej tylko zmianie, że kurtka zapina się na 7 dużych guzików.

§ 14. Art. 3 pkt. c) otrzymuje brzmienie:

Płaszcz kroju kloszowego, cały na podszewce, dwurzędowy, zapinający się z przodu na dwa rzędy po 6 guzików dużych, rozchodzących się łukowato od dołu ku górze; piąta para guzików jest umieszczona w stanie tak, aby służyła za oparcie dla pasa głównego; odległość guzików pierwszej górnej pary od środkowej linii (osi) płaszczu około 14 cm., a szóstej pary około 8,5 cm. Z tyłu płaszczu od kołnierza do samego dołu kontrafałd wewnętrzny niezszywany po stronie zewnętrznej, spięty w stanie dragonem szerokości pośrodku 5 cm., rozszerzającym się łukowato w obie strony do szerokości 6,5 cm. i koń-

czącym się w formie trójkątów równoległobocznych o nieco zaokrąglonych kątach; długość dragona 23—26 cm.; dragon zapina się na 2 duże guziki, przyszyte do listewek, naszytych z obu stron ku środkowi pleców w miejscu zszycia przodu z plecami; listewki długości 23 cm., szerokości 4 cm. w górze i 6 cm. w dole mają wgłębienie ku środkowi i nieco zaokrąglone rogi zewnętrzne; górna krawędź listewek wystaje na 3 cm. ponad zapięty dragonem. Szerokość założonego kontrafałdu w górze 14 cm., w dole 16 cm.; kontrafałd pod kołnierzem jest wzmocniony rygielkiem, na środku kontrafałdu u dołu rozcięcie długości 50—60 cm., zapinane na 4 małe guziki; u wyższych funkcjonariuszów konnej policji rozcięcie długości 65—75 cm., zapinane na 6 małych guzików. Kołnierz z tego samego co i płaszcz sukna z niebieską sukienną wypustką, wykładany, szerokości z przodu 11 cm., z tyłu 9 cm., zapięty z przodu na jedną haftkę. Pod lewym rogiem kołnierza przypięta na dwóch małych guzikach patka, pod prawym rogiem w odpowiednim miejscu mały guzik do zapięcia patki. Na rogach kołnierza naszyte pośrodku równoległe do dolnego brzegu kołnierza łapki równoległoboczne długości 11 cm., szerokości 5 cm. niebieskie sukienne u wyższych funkcjonariuszów od aspiranta do nadkomisarza włącznie, lub granatowe aksamitne u wyższych funkcjonariuszów od podinspektora wzwyż, łapki mają przyszyty u tylnego końca duży guzik. Rękawy wszywane z dwoma szwami, wyłogi obszyte niebieską sukienną wypustką bez guzików, wysokości 15—18 cm. od strony wewnętrznej, od strony zewnętrznej wycięte w ząb wysokości 22—25 cm. Rozcięcia kieszeni skośne, szerokości 18—20 cm., przykryte równoległobocznymi klapami, dłuższymi o 3 cm. od rozcięcia kieszeni i przyszytymi 5 cm. powyżej rozcięcia kieszeni, kieszenie są wewnętrzne. Między klapą lewej kieszeni a płaszczem pozostawione rozcięcie przez materiał i podszewkę dla rękojeści szabli; od strony wewnętrznej górna krawędź tego przecięcia opatrzona jest klapą zapinaną na guzik. Naramienniki z tego samego co i płaszcz sukna szerokości 6 cm. u podstawy (przy rękawie) i 4 cm. u góry, gdzie kończą się trójkątnym ścięciem; długość naramiennika od szwu rękawa do kołnierza, przyczem obok szwu rękawa jest on przyszyty, a przy kołnierzu zapięty na mały guzik; naramienniki bez wypustek mają w dolnej części srebrne haftowane arabskie liczby okręgu wysokości 2,5 cm., a u funkcjonariuszów Komendy Głównej Policji Państwowej srebrne haftowane wiązane litery K. G., wysokości 3 cm., objęte dwiema skrzyżowanymi półkolistymi gałkami.

Dozwolone jest wstawianie płaszczów tak wyższych jak i niższych funkcjonariuszów, względnie podszywanie na zimę futrem oraz przyszywanie lub nakładanie kołnierza z dowolnego futra tegoż co kołnierz płaszczu kroju. Zamiast płaszczu lub na płaszczu mogą tak wyżsi jak i niżsi funkcjonariusze nosić płaszcz z paskiem lub pelerynę nieprzemakalną koloru granatowego, popielatego lub brązowo-zielonkawego. Na nieprzemakalnym płaszczu lub pelerynie naramienników ani oznak stopni służbowych nie naszywa się.

§ 15. Art. 3 pkt. e) w środku zdania zamiast wyrazów „z porte-épée skórzanem zakończonem chwa-

stem srebrnym pełnym" wchodzi ustęp „z temblakiem z taśmy srebrnej szerokości 2 cm., długości 40 cm. (złożony podwójnie) o dwóch niebieskich prążkach szerokości 1 mm. w odległości 3 mm. od brzegu, obsada chwasta również z szychu srebrnego, płaska 25×25 mm. ze srebrnym orłem państwowym na czerwonej tarczy, chwast pełny srebrny (frendzle dołem spięte) w przekroju poziomym eliptyczny, 45×32 mm., długi 55 mm., spód z niebieskiego aksamitu.

§ 16. Art. 3 pkt. f) otrzymuje brzmienie: jak art. 2 pkt. h).

§ 17. Art. 3 pkt. h) zamiast dwóch pierwszych zdań, poczynając od „wyżsi funkcjonariusze konnej policji” aż do „akselbanty na prawem ramieniu”, wchodzi ustęp: „sznury naramienne (akselbanty) srebrne lub granatowe z matowej plecionki:

1) od podinspektorów wzwyż z dwóch pletni i sznurów zakończonych dwoma srebrnymi ołówkami do noszenia na prawem ramieniu,

2) dla wyższych funkcjonariuszów policji służby inspekcyjnej w stopniach niższych od podinspektora i dla adjutanta Komendanta Głównego w stopniu niższej podinspektora z pojedynczej pletni i sznura, zakończonego jednym srebrnym ołówkiem, do noszenia na prawem ramieniu,

3) dla wyższych funkcjonariuszów konnej policji w stopniach niższej podinspektora z pojedynczej pletni

i sznura, zakończonego jednym srebrnym ołówkiem, do noszenia na lewym ramieniu.”

Na zakończenie pkt. h) dodaje się:

Wyżsi funkcjonariusze obowiązani są nosić gwizdawkę ukrytą, bez widocznego na kurtce lub płaszczu sznurka do niej.

§ 18. Oznaki stopni służbowych zgodne z pkt. i) art. 3-go przyczem galony naszyte na rękawach powinny tak w kurtce jak i w płaszczu otaczać rękaw.

§ 19. Art. 3 otrzymuje dodatkowy pkt. j): obuwie, jak w art. 2 pkt. f).

§ 20. W przepisach przechodnich wprowadza się następujące zmiany:

Art. 1 skreśla się całkowicie.

W art. 2 skreśla się drugie zdanie: „zezwała się... aż do... z powodu znacznego ich zapasu” (Art. ten otrzymuje L. 1).

Art. 3 skreśla się całkowicie.

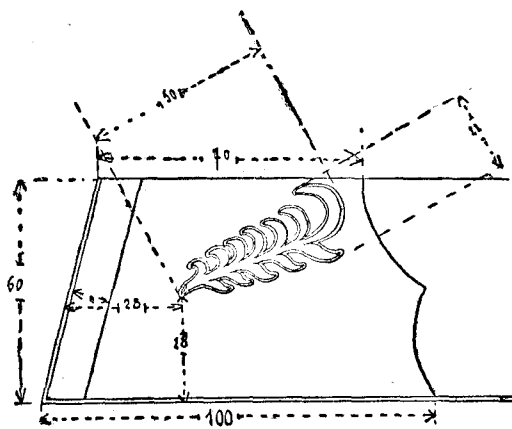
Art. 4 pozostaje bez zmiany i otrzymuje L. 2.

§ 21. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

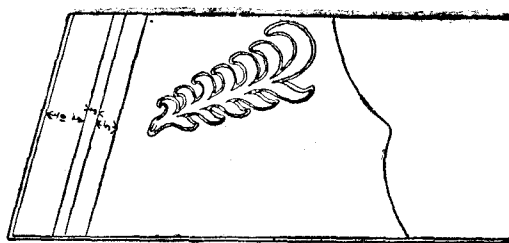
Poszczególne zmiany w umundurowaniu, przewidziane niniejszym rozporządzeniem wejdą w życie w terminach, określonych zarządzeniami Ministra Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*  
Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

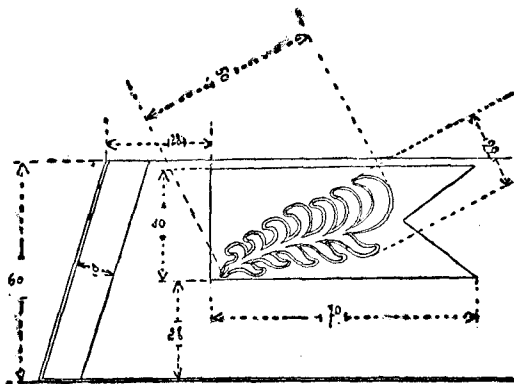
Załączniki do rozp. Min. Spraw Wewn. z dnia 3 listopada 1927 r. (poz. 862).



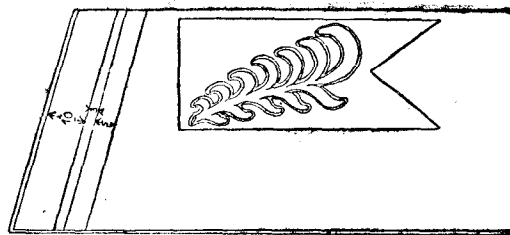
Posterunkowy pieszy.



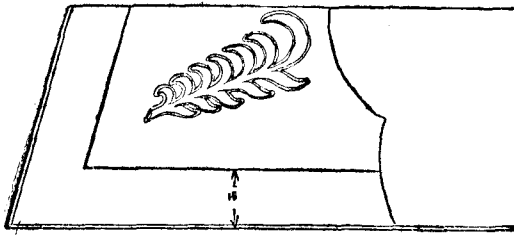
Starszy posterunkowy pieszy.



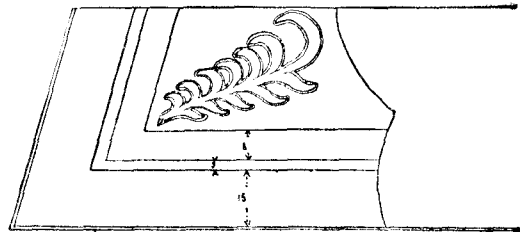
Posterunkowy konny.



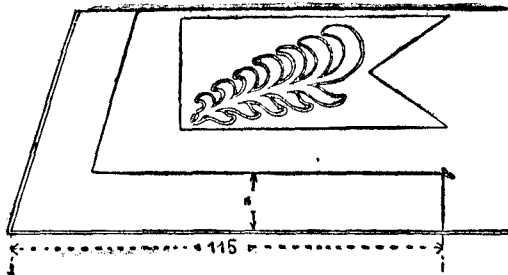
Starszy posterunkowy konny.



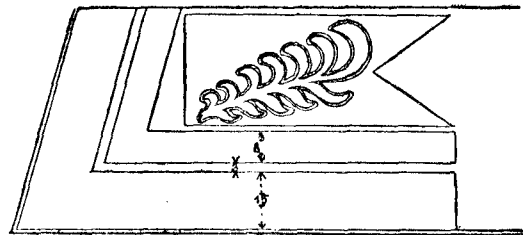
Przodownik pieszy.



Starszy przodownik pieszy.

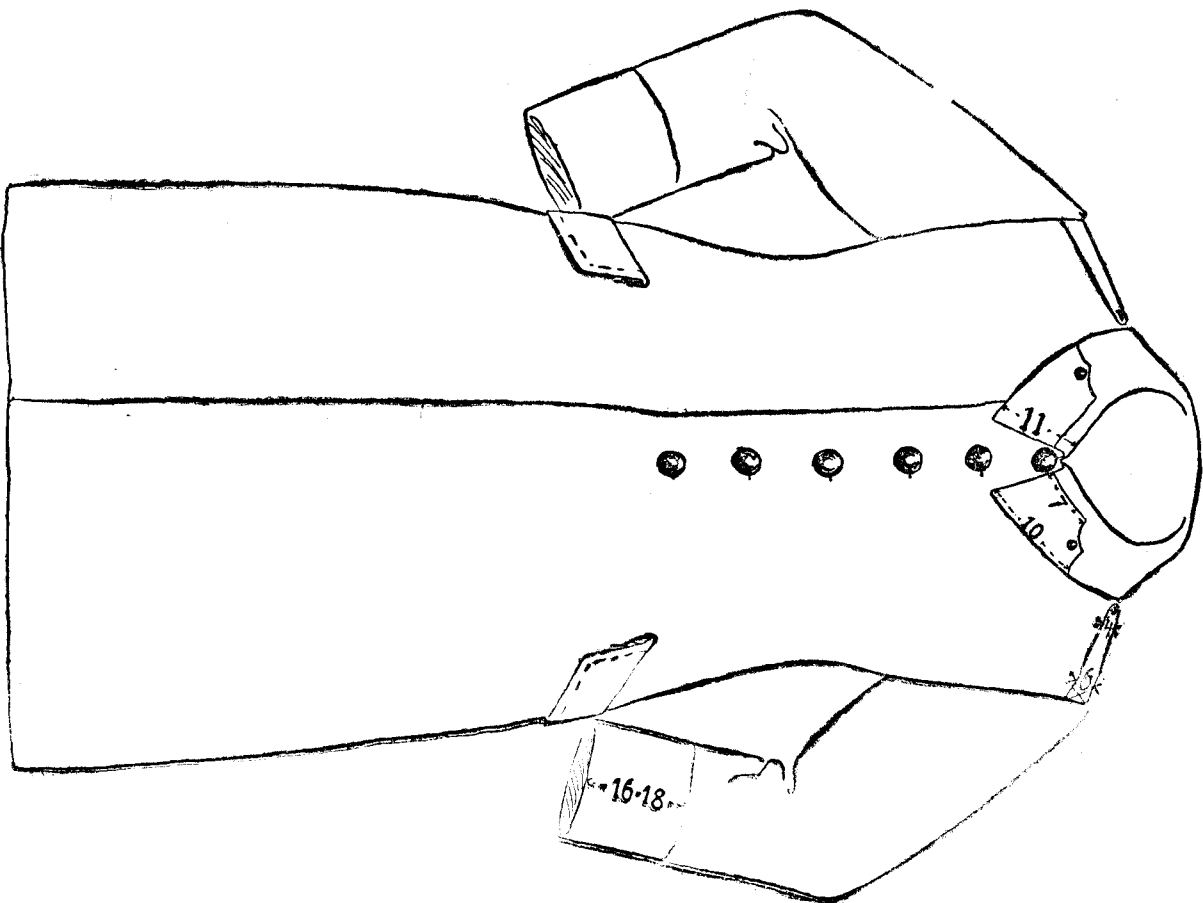


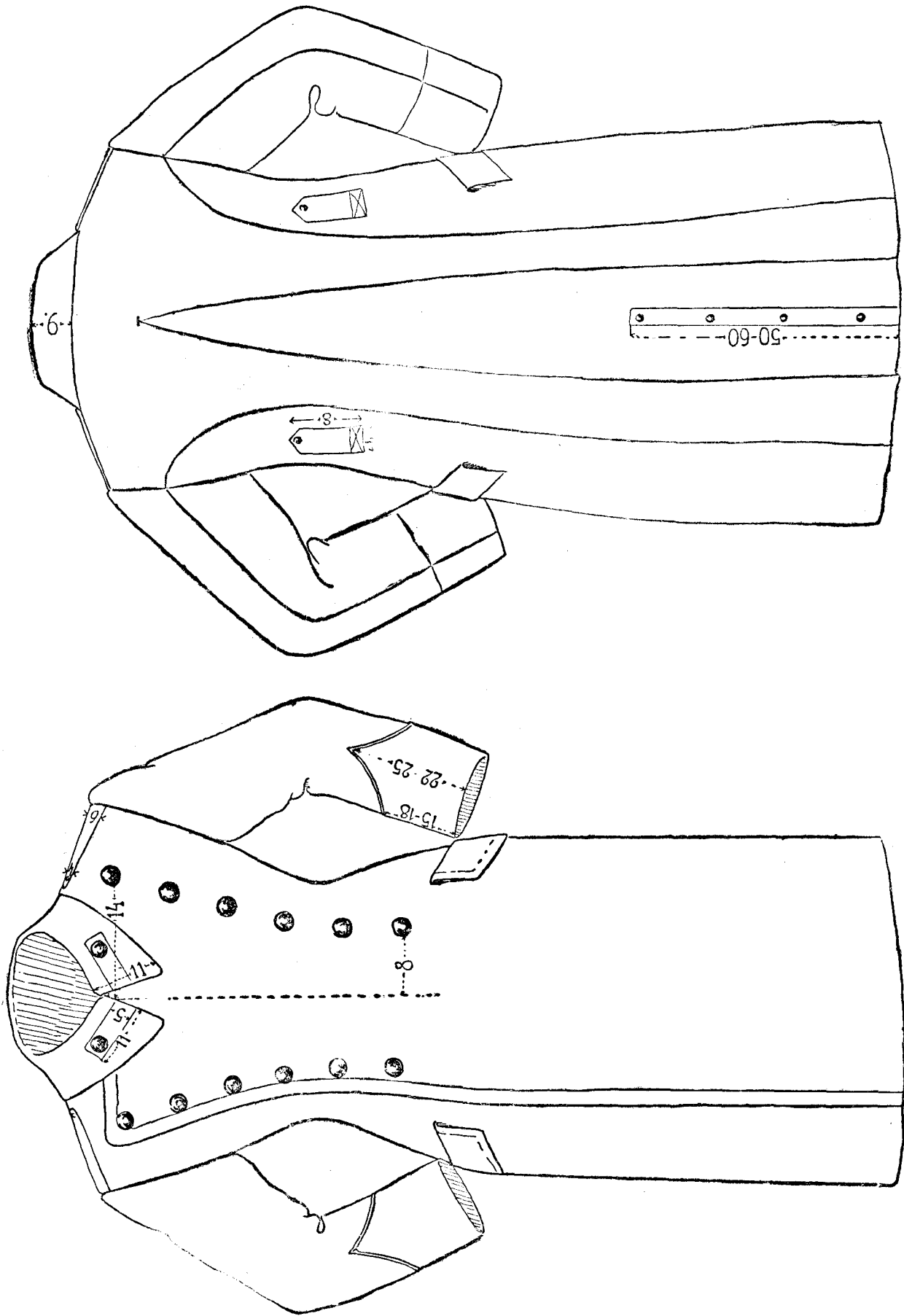
Przodownik konny.



Starszy przodownik konny.

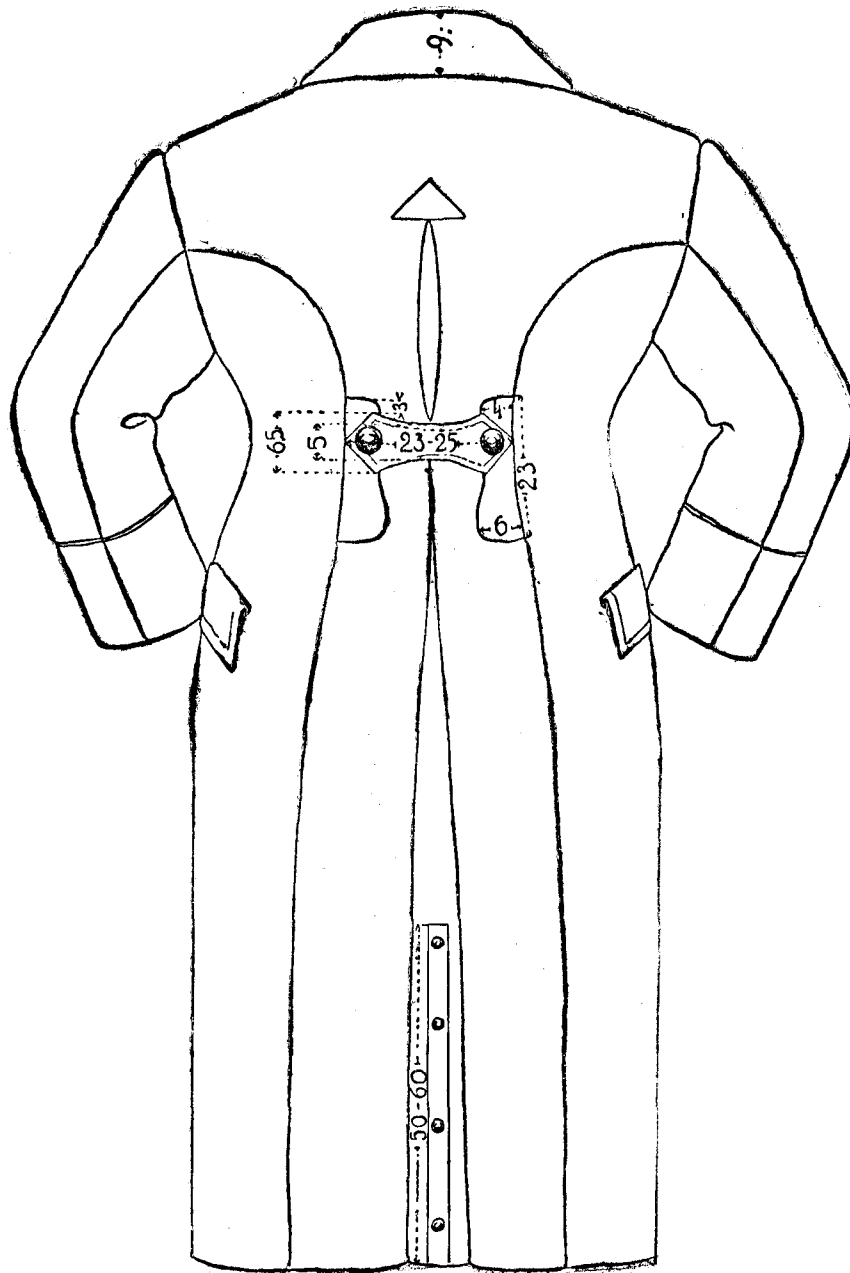
Kiaszcz niższego funkcjonariusza (przou).





Plaszcz niższego funkcjonariusza (tył).

Plaszcz wyższego funkcjonariusza (przód).



Plaszcz wyższego funkcjonariusza (tył).